

ایران و جامعه ملل

نیلوفر کسری

کنفرانسها و مجامعی تشکیل دهند و یا سازمانی وجود می داشت که می توانستند اختلافات خود را در آنجا مطرح سازند، هیچگاه جنگی آغاز نمی شد. انگلیسیها و آمریکاییها بویژه از این طرح حمایت می کردند؛ به نحوی که آمریکاییها در دومین سال جنگ، طرحی موسوم به "اتحادیه تقویت صلح" مطرح ساختند که نهایتاً منجر به پیشنهاد برای ایجاد تشکیلاتی جهت تضمین صلح جهانی (طرح جامعه ملل) گردید.

پس از خاتمه جنگ جهانی اول، نمایندگان ۳۲ دولت جهان در ۱۸ ژوئیه ۱۹۱۹م. جهت برقراری نظام بین الملل در ژنو گردهم آمدند تا یک سازمان بین المللی جهانشمول به عنوان "پارلمان جهانی" تأسیس کنند. در ۹ ژوئن ۱۹۱۹، کمیته ای متشکل از نمایندگان دولتهای شرکت کننده در کنفرانس صلح ورسای به منظور فراهم آوردن زمینه تأسیس جامعه ملل تشکیل شد.

این کمیته، تصمیم گرفت ابتدا ایجاد جامعه ملل را اعلام کند و سپس به بررسی موضوعات مربوط به فعال کردن این سازمان بین المللی بپردازد. در چنین شرایطی بود که عهدنامه صلح ورسای در ۲۸ ژوئن ۱۹۱۹م. به امضای دول شرکت کننده در کنفرانس صلح ورسای رسید و عهدنامه مزبور در ۱۰ ژانویه ۱۹۲۰م. لازم الاجرا گردید. این تاریخ در واقع تاریخ رسمی تشکیل جامعه ملل محسوب می شود. (۱) مهم ترین هدف تأسیس جامعه ملل، استقرار صلح و امنیت بین المللی بود که پس از جنگ جهانی اول برای جلوگیری از جنگ مجدد جهانی لازم به نظر می رسید.

چکیده

تجربه جنگ جهانی اول، بسیاری از متفکران و سیاستمداران جهان را برانگیخت تا برای جلوگیری از تشدید اختلافات و جنگ، سازمانی ایجاد نمایند که به حل و فصل منازعات و استقرار صلح و امنیت بین المللی کمک کند. این اندیشه، پس از کنفرانس صلح ورسای عملی گردید. ایران نیز که به نوعی مستقیم یا غیرمستقیم مورد تهدید استعمار و تجاوز قرار گرفته بود، در اندیشه حفظ استقلال پس از جنگ بزرگ بود؛ لذا جامعه ملل را ابزار مناسبی برای دستیابی به این مهم می انگاشت. موضوع مقاله حاضر، چگونگی عضویت ایران در جامعه ملل و اقداماتی است که از این طریق تا پایان جنگ دوم انجام گرفت.

واژگان کلیدی: ایران، جامعه ملل متحد، جنگ جهانی اول، کنفرانس صلح ورسای.

جهان تا پیش از ۱۹۱۴م. جنگی به وسعت و ویرانگری جنگ جهانی اول تجربه نکرده بود. شوک شدید ناشی از زیانهای این جنگ، قدرتهای بزرگ را به این فکر انداخت تا پس از خاتمه جنگ، نظام جدیدی مستقر سازند که تداوم صلح و امنیت بین المللی را تضمین نماید.

در خلال جنگ جهانی اول، این اندیشه در میان بسیاری از متفکران و سیاستمداران آن دوره رواج یافته بود که اگر دول اروپایی قادر باشند برای حل و فصل اختلافات خود،

جامعه ملل

واقع شده بود؛ به طوری که در سال ۱۹۰۷م. روسیه و انگلیس ایران را به مناطق تحت نفوذ خود تقسیم کرده بودند و در واقع با این رفتار، نوعی استعمار پنهان یا غیرمستقیم بر ایران اعمال می کردند. در طول جنگ جهانی اول نیز با وجود اینکه ایران اعلام بیطرفی کرد، کشورهای متخاصم به این بیطرفی احترام نگذاشتند و متفقین (روسیه و انگلیس) خاک ایران را تصرف کردند و کلیه امور مملکتی را در قبضه قدرت خود درآوردند. همین امر سیاستمداران ایران را نسبت به استقلال، حاکمیت و تمامیت ارضی ایران پس از جنگ نگران ساخته بود. لذا اولویت اساسی ایران پس از اتمام جنگ جهانی اول، این بود که ایران به عنوان یک دولت کاملاً مستقل شناخته

جامعه ملل از همان ابتدا بر عدم توسل به جنگ، مهار گسترش تسلیحات و خلع سلاح، روابط مسالمت آمیز و احترام به استقلال و تمامیت ارضی کشورها تأکید می ورزید و سعی می کرد با تقیب جنگ و نکوهش توسل به زور - که یکی از راههای عادی رفع اختلاف بین دولتها بود - شیوه های نوین برقراری روابط و حل اختلاف مبتنی بر احترام متقابل و روشهای مسالمت آمیز را معمول و جنگ را از صحنه روابط بین المللی طرد کند. (۲)

نگرش ایران به جامعه ملل، سازمانی بود که بتواند حقوق دیرینه او را احقاق کند؛ چرا که ایران در طول قرن ۱۹ به بهانه های مختلف مورد مداخلات قدرتهای بزرگ آن زمان

شود و از اعمال نفوذ قدرتهای بزرگ که ممکن بود به بهانه‌های مختلف اعمال شود و نیز از حضور نیروهای آنها در خاک ایران جلوگیری شود. (۳)

در ژانویه ۱۹۱۹م، کنفرانس صلح پاریس در کاخ ورسای تشکیل شد و دولت ایران تصمیم گرفت نمایندگان از طرف خود اعزام کند و خواسته‌هایش را به اطلاع دول فاتح صلح برساند. ابتدا وثوق‌الدوله (رئیس‌الوزرای وقت) تصمیم داشت خود در رأس هیئتی عازم این سفر مهم شود، ولی به عللی ترجیح داد وزیر امور خارجه را به این مأموریت بفرستد. در نتیجه هیئتی از ایران برای شرکت در کنفرانس صلح پاریس به ریاست مشاورالممالک انصاری وزیر امور خارجه و دیپلمات ورزیده و عضویت محمدعلی فروغی ذکاءالملک، رئیس دیوان عالی کشور و حسین معین‌الوزرا (وزیر سابق) به فرانسه رفتند، اما دولت انگلستان از پذیرش نمایندگان ایران عذر خواست و متذکر شد که کنفرانس مخصوص کشورهای متخاصم است و ایران رسماً در جنگ جهانی اول بیطرف بوده است. هرچه دولت ایران کوشید اثبات کند که در طول جنگ خاک کشورش محل درگیری نیروهای متخاصم بوده و خسارت هنگفت مالی و جانی متحمل شده است، ره به جایی نبرد و دولت انگلستان - که خواب تازه‌ای برای ایران دیده بود و می‌خواست با بستن قرارداد ۱۹۱۹م. تمامیت کشور را از بین ببرد و کشور را تحت‌الحمایه انگلیس کند - مقاومت کرد و بر اثر مخالفت آن دولت، کنفرانس صلح پاریس به تقاضاهای ایران ترتیب اثر نداد.

شایان ذکر است که پس از انقلاب اکتبر ۱۹۱۷م. و از گون شدن سلطنت تزاری، دولت انگلستان خود را مالک بی‌رقیب کشور ایران دید و سودای جهانگیری در سر می‌پروراند. او سعی داشت با انعقاد قرارداد ۱۹۱۹م. نوعی نظام مستشاری در ایران ایجاد کند و کشور را غیرمستقیم تحت‌الحمایه خود گرداند. (۴)

با تشکیل جامعه ملل، رسماً از دولت ایران دعوت شد تا در جلسات مجمع شرکت کند. علیقلی خان نبیل‌الدوله، کاردار ایران در واشنگتن به عنوان نماینده ایران در دو اجلاس

اول جامعه ملل شرکت کرد. در آن زمان ایران به عنوان نخستین و تنها کشور مسلمان در جامعه ملل حضور داشت و سرانجام توانست به عنوان عضو اصلی جامعه ملل پذیرفته شود. هیئت نمایندگی ایران، متشکل از امیر ذکاءالدوله غفاری، حبیب‌الله شهاب، دکتر جلیل خان و به ریاست ارفع‌الدوله، در نخستین اجلاس مجمع جامعه ملل در ۱۹۲۰م. شرکت کرد. (۵)

بدین ترتیب ایران با وجود مخالف شدید دولت انگلیس، بر عقاید خود پای فشرد و از تأسیس جامعه ملل استقبال کرد و به عنوان یکی از اعضای فعال آن جامعه، تمامی سعی خود را در فرایند خاتمه جنگ و استقرار صلح در جهان به کار گرفت.

به همین دلیل ایران به منظور حمایت از دول مظلوم و ستمدیده آسیای غربی در خلال جنگ جهانی اول، نامه‌های متعددی به سفارتخانه‌های دول عضو جامعه ملل ارسال کرد و از آنها خواست از ایران در جهت ایجاد کرسی غیردائم دول آسیای غربی در شورای جامعه ملل حمایت کنند. (۶)

بدین منظور هیئتی از ایران به آن شورا گسیل شد و ابوالحسن حکیمی به سمت منشی و مترجم دفتر نمایندگی ایران در جامعه ملل انتخاب گردید. (۷)

بدین منظور محل مناسبی جهت دفتر نمایندگی ایران در ژنو اختصاص یافت (۸) و قالیچه‌ای از سوی دولت ایران به رئیس دبیرخانه جامعه ملل اهدا گردید. (۹)

ظرف مدت کوتاهی، به پاس زحمات و تلاش دولت ایران در جامعه ملل، یک صندلی ثابت به ایران اهدا شد و ایران از اعضای دائم جامعه ملل گشت. (۱۰)

دولت ایران در خلال فعالیت خود در جامعه ملل، مسائل مهمی را طرح کرد که مهم‌ترین آنها عبارت بود از:

الف - طرح شکایت ایران از شوروی

در اوایل جنگ جهانی اول، دولت شوروی از فنلاند خواسته بود که به منظور جلوگیری از خطرات احتمالی حملات آلمان نازی به سرحدات آنها، با یکدیگر متحد شوند و جهت حفظ امنیت مرزهای دو کشور، تصمیمات مقتضی

وفاق الدوله

عهدنامه "سنت ژرمن" در سال ۱۹۱۹م. مطرح گردید. بر اساس این عهدنامه، تجارت اسلحه در آب و خاک ایران تحت نظارت بین‌المللی (انگلستان) درمی‌آمد و ایران نمی‌توانست به طور مستقل به خرید و فروش تسلیحات اقدام کند. به همین دلیل ارفع الدوله نماینده ایران، مفاد عهدنامه مزبور را در تضاد با حاکمیت ایران دانست و به آن اعتراض کرد و ایران عهدنامه را امضا نکرد.

اما در سال ۱۹۲۵م. مجمع ملل تصمیمی اتخاذ کرد که طی کنفرانسی در ژنو تمام دول ملزم به اجرای آن بودند. به موجب این کنفرانس، عهدنامه جدیدی منعقد شد مبنی بر اینکه در مناطق ممنوعه و همچنین در مناطق دریایی تحت

اخذ نمایند. بدین منظور مذاکراتی بین طرفین صورت گرفت، اما مدتی بعد قشون شوروی وارد خاک فنلاند شد و طرفین، درگیر جنگ شدند. در این زمان نماینده مخصوص فنلاند در جامعه ملل، در پاریس به دیدار سفرای دول عضو پرداخت و خواستار تأکید آنها بر تحت فشار قرار دادن شوروی جهت خروج از فنلاند شد؛ اما دولتهای عضو در جامعه ملل به اتفاق خواستار اخراج شوروی از جامعه ملل بودند؛ امری که نه تنها مشکل کشور فنلاند را حل نمی‌کرد، بلکه به دولت شوروی اختیار می‌داد تا بدون ملاحظه هر کاری می‌خواهد انجام دهد. در این زمان دولت ایران به حمایت از فنلاند پرداخت و در اعتراض به تصمیم دول بزرگ عضو جامعه ملل، در جلسه مجمع عمومی جامعه ملل شرکت نکرد. (۱۱)

اندکی بعد نیروهای دولت تازه تأسیس شوروی - که هنوز درگیر جنگ داخلی بودند - به بهانه تعقیب و سرکوب روسهای سفید که از سوی انگلیس حمایت می‌شدند، وارد بندر انزلی شدند و این شهر را اشغال کردند. ایران به دنبال این تصرف در تاریخهای ۲۹ و ۳۱ می همان سال، دو فقره شکایت به جامعه ملل ارائه کرد. در پی این شکایتهای شورای جامعه ملل در ۱۴ ژوئن ۱۹۲۰م. جلسه‌ای به ریاست لرد کرزن در لندن برگزار کرد و مقرر شد که چون طرفین دعوا مشغول مذاکره هستند، شورا در این زمینه تصمیمی نگیرد تا نتیجه مذاکرات ایران و شوروی مشخص شود. بالاخره مذاکرات طرفین دعوا به نتیجه رسید و قرارداد دوستانه عدم تجاوز میان ایران و شوروی در فوریه ۱۹۲۱م. منعقد شد و نیروهای شوروی در ۸ سپتامبر ۱۹۲۱م. خاک ایران را ترک کردند.

ب - نظارت بر تجارت تسلیحات

با خاتمه جنگ جهانی اول، جامعه ملل تلاشهایی به منظور نظارت بر امر خرید و فروش تسلیحات آغاز کرد. این سازمان، جلوگیری از گسترش تسلیحات را یکی از راههای استقرار و تداوم صلح قلمداد کرده بود. بنابراین عهدنامه نظارت بر تجارت اسلحه و مهمات معروف به

خواستۀ مردم بحرین، مبنی بر داشتن کشور مستقل گردن نهاد و بدین ترتیب، مجلس سنا در ۱۸ مه ۱۹۷۰م. در کشور ایران و بحرین، مرزهای دریایی میان خود را تعیین و تصویب کردند. (۱۳)

د - کنترل مواد مخدر

از دیگر تلاشهای جامعه ملل - که به نوعی به ایران مربوط می شد - کوششهای این سازمان در زمینه نظارت بر خرید و فروش مواد مخدر بود و به همین منظور، کمیته تریاک - که در واقع تولید و صدور تریاک را تحت نظارت بین المللی درمی آورد - تشکیل شد. در آن زمان ایران پس از چین دومین تولیدکننده بزرگ تریاک محسوب می شد و کشت تریاک و خرید و فروش آن، عاملی بود که زندگی بسیاری از کشاورزان ایرانی بدان وابسته بود. در ۲۷ مارس ۱۹۲۶م. جامعه ملل کمیسیون تحقیقی شامل سه عضو اصلی روانۀ تهران کرد تا گزارشی از وضعیت کشت خشخاش و تولید تریاک در ایران تهیه کنند. این گروه - که در ۶ ژوئن تهران را ترک کردند - در گزارش خود تأکید ورزیدند که می باید اصلاحات اساسی در اقتصاد ایران صورت گیرد و صنایع نوینی ایجاد گردد. بالاخره در سال ۱۹۲۸م. مؤسسه انحصار دخانیات تأسیس شد و خرید و فروش تریاک در قبضه جامعه ملل درآمد.

در سال ۱۹۳۱م. قراردادی درخصوص محدودیت تولید مواد مخدر بسته شد. ایران هم بناچار محصولات دیگری جایگزین کشت خشخاش کرد.

اختلاف ایران و انگلیس بر سر امتیاز داری و لغو این امتیاز نیز در ۲۷ نوامبر ۱۹۳۲م. به جامعه ملل کشیده شد که در نهایت، با طرح آن در شورای جامعه ملل، نتیجه مذاکرات به انعقاد قرارداد جدیدی انجامید ولی بر اثر اختلافات موجود، در آوریل ۱۹۳۳م. موضوع از دستور کار شورا بیرون رفت. (۱۴)

اختلافات مرزی ایران و عراق (۱۹۴۴م.)

این اختلافات، ناشی از ادعاهای مرزی مخصوصاً در

تفتیش، هرگونه عملیات بارگیری و بارگذاری و تعویض بار از نوع سلاح و مهمات جنگی برای کشتیهای بومی ای که ظرفیت آنها از ۵۰۰ تن کم تر باشد، ممنوع خواهد بود. به این ترتیب بریتانیا - که خلیج فارس را در شمار مناطق تحت تفتیش قرار داده بود - براحتمی می توانست با کشتیهای بزرگ بالاتر از ۵۰۰ تن خود، آزادانه به تجارت اسلحه در خلیج فارس پردازد؛ در حالی که ایران از این لحاظ دچار اشکال می شد. اعتراضات ایران به جایی نرسید و طرح موردنظر انگلستان تصویب شد. ایران نیز از کنفرانس خارج شد و عهدنامه مزبور را امضا نکرد. خروج سرتیپ حبیب الله خان از کنفرانس اسلحه، انعکاس وسیعی در مطبوعات ایران و جهان پیدا کرد. (۱۲)

ج - قضیه بحرین (۱۹۲۷م.)

این جریان، به امضای قراردادی بین سلطان عبدالعزیز بن مسعود، پادشاه حجاز و دولت انگلستان در ۲۰ مه ۱۹۲۷م. مربوط می شود. در ماده مهم این قرارداد، چنین آمده بود: "اعلیحضرت پادشاه حجاز و توابع آن، ملتزم به تأمین روابط دوستانه و صلح آمیز با خاک کویت و بحرین می باشد."

ایران که منعقد شدن چنین قراردادی دائر بر برقراری ارتباط ویژه بیگانگان با بخشی از خاک خود (بحرین) را مغایر با حاکمیت و تمامیت ارضی کشور می دانست، در ۲۲ نوامبر ۱۹۲۷م. یادداشت شدیدیالحنی از طریق کفیل وزارت امور خارجه، به رابرت کلایو، وزیر مختار انگلستان در تهران و نیز دبیرکل جامعه ملل ارسال کرد و از وی خواست سایر ملل را از اعتراض ایران آگاه گرداند. آستن چمبرلن، وزیر امور خارجه انگلستان، طی یادداشتی مقابله آمیز در ۱۸ ژانویه ۱۹۲۸م. به دبیرکل، اعتراض ایران را ناموجه دانست و منکر حق حاکمیت ایران بر بحرین گردید و اظهار کرد که بحرین از نظر جغرافیایی و نژادی، ارتباطی با ایران ندارد.

مبادله یادداشتهای اعتراض آمیز دو کشور به جامعه ملل و سپس به سازمان ملل ادامه یافت. سرانجام در سال ۱۹۷۰م. شورای امنیت سازمان ملل به دولت ایران دستور داد به

اروندروود (شط العرب) بود که در معاهده ارزروم سعی شده بود برطرف شود.

در اوایل قرن بیستم (۱۹۰۶م)، عثمانیها با سوء استفاده از بی ثباتی داخلی ایران، بخشهایی از خاک ایران را در کردستان و آذربایجان اشغال کردند. مسائل مرزی دو کشور در سال ۱۹۱۳م. شدت گرفت و بار دیگر کمیسیون مرزی در استانبول با شرکت نمایندگان ایران و عثمانی تشکیل شد؛ اما چون مذاکرات دو طرف به نتیجه نرسید، نمایندگان روسیه و انگلستان به عنوان حکم در این مذاکرات شرکت کردند و حتی انگلستان در کمیسیون قیمومت عضویت داشت و حق هرگونه اعمال قدرت را دارا بود. (۱۵)

به دنبال آن در ۴ نوامبر ۱۹۱۳م. وزیر اعظم و سفرای سه کشور دیگر (ایران، روسیه، بریتانیا) در اسلامبول، یک پروتکل مرزی امضا کردند که بر اساس آن خطوط مرزی ایران و عثمانی مشخص می شد. سپس یک کمیسیون تجدید خطوط مرزی ایران و عثمانی مشخص می شد تا خطوط مرزی دو کشور را در تمام نقاطی که مبهم مانده بود، تعیین کند. با خاتمه جنگ جهانی اول و جدا شدن منطقه بین النهرین از عثمانی به نام عراق، انگلستان برای کسب نظر مثبت ایران، قول داد که تلاش خواهد کرد تا قرارداد عادلانه ای بین ایران و عراق در زمینه اروندرود منعقد کند. ایران سرانجام در سال ۱۳۰۸ش. عراق را به رسمیت شناخت؛ ولی باز هم دو کشور به توافق نرسیدند و کار به مجمع ملل کشیده شد. مجمع، "اصل نصف" را جهت استفاده از اروندرود تعیین کرد.

گرچه قبل از تأسیس جامعه ملل در سال ۱۹۲۰م، ایران در چند کنفرانس بین المللی - که عمدتاً در قرن ۱۹ برگزار شد - به نحوی سهم داشت یا حضور مستقیم پیدا کرد، اما حضور ایران در جامعه ملل، اولین تجربه کشورمان برای عضویت در یک سازمان بین المللی محسوب می شد. جامعه ملل تا بروز جنگ جهانی دوم وجود داشت و پس از آن، به دلیل ناکامی در برقراری صلح جهانی، جای خود را به سازمان ملل متحد داد. (۱۶)

پی نوشتها:

- ۱- دی بارت، حقوق نهادهای بین المللی، ص ۳۴.
- ۲- همان، ص ۳۴.
- ۳- مدنی، جلال الدین، تاریخ معاصر ایران، ج ۱، ص ۱۶۷.
- ۴- شیخ الاسلامی، جوان، اسناد محرمانه وزارت خارجه بریتانیا، پیشگفتار، ص ۱۲.
- ۵- شایان ذکر است که اعضای هیئت ایرانی شرکت کننده در جلسات جامعه ملل در تاریخ ۱۹۲۴/۸/۲۸، بدین شرح تغییر یافت:
- ارفع الدوله، رئیس هیئت؛
- دکتر پروات، مشاور حقوقی؛
- حکیمی، منشی اول و رئیس دارالانشاء؛
- شیبانی، منشی.
(سند شماره ۷۵۵۶ ح ۱۲۳۲ موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر)
- ۶- اسناد شماره ۳۱۸، ۳۹۳۲، ۳۸۳۲، ۳۶۱۸، ۴۰۳۲ و ۳۷۱۸، ۴۱۳۲. موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران است.
- ۷- اسناد شماره ۷۵۵۶ ح ۲۸۳۲ و ۷۵۵۶ ح ۶۵۳۲ موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران می باشد.
- ۸- سند شماره ۷۵۵۶ ح ۷۰۳۲، موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران است.
- ۹- سند شماره ۷۵۵۶ ح ۴۷۳۲، موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران می باشد.
- ۱۰- سند شماره ۷۵۵۶ ح ۴۷۳۲، موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران است.
- ۱۱- سند شماره ۳۱۸، ۹۹۳۲، خاطرات انوشیروان سپهبدی در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران موجود است.
- ۱۲- سند شماره ۷۵۵۶ ح ۴۲۳۲، متعلق به مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر است.
جهت اطلاعات بیشتر، بنگرید به: ایران و جامعه ملل، محمد شاهکار، پاریس، قرن نو، ۱۹۳۶.
- ۱۳- جهت اطلاعات بیشتر، بنگرید به: ایران و جامعه ملل، فریدون زندفرده، شیراز، اول، تهران ۱۳۷۷.
- ۱۴- جهت اطلاعات بیشتر، بنگرید به: سید داود آقایی، ایران و سازمانهای بین المللی، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۱۵- سند شماره ۷۵۵۶ ح ۵۷۳۲، موجود در آرشیو مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران می باشد.
- ۱۶- جهت اطلاعات بیشتر، بنگرید به: ایران از جامعه ملل تا سازمان ملل متحد، سید علی موحانی.

اداره چاپ و نشر

وزارت امور خارجه

نوبت دوم است

۲۶۱۵۲
۱۳۲۹

محمد الطال

مکر

سکرتار شاهنشاهی

تاریخ: ۱۳۲۹/۱۲/۱۴
شماره: ۱۳۲۹/۱۱۳

بطوریکه ضمن محمد الطال نمبر (۱۱۳/۱۳۲۹) مورخه ۲۲ اردیبهشت ۱۳۲۹ با سفارت شاهنشاهی رسانیده در تعقیب تقاضای دولت چین بداشکن یک کرسی نیم دایره در دانشگاه تهران و در تعقیب تقاضای شریک جوا با بریس دارالانشاء جامعه نوشک با اظها جو اکت با تقاضای چین تقاضای نمودن نظیر کرسی که در شرح به نفع انطا د صغیر و سالک امیکای جنو بیسی و غیره میباشد یک کرسی فوردانی برای دول اریجه آسیای غریب (ایران - ترکیه - مصرای افغانستان) اختصاص دهند .

در گنجینه که در اوایل ۱۳۲۶ در روز با شرکت نماینده ایران برای مطالعه در مساله تشکیلات شورای جامعه علمیه گردیدند نماینده فرانسه با نظریه ایران موافقت نکرده و نظریه ایران در ایجاد یک کرسی فوردانی برای دول آسیای غریب بکسویب نموده .

اینست که دولت شاهنشاهی قصد دارد نظریه خود را در روشنی که مساله تشکیلات شورای ایران در دوره اجلاسیه مجمع عمومی که ۲۱ سپتامبر جاری در ژانوا طرح میشود تعقیب نموده .

در این تقاضای بدالات است امسکارت شاهنشاهی لویا با و نهر خارجه سلطنت محرق آنها مستقیماً با وزیر خارجه ممالکی که در حوزة خبریه تسلط دارند من فیو سظم توسط سفراء ان دول مذاکره نموده از آنها تقاضای نماید که با این نظریه دولت شاهنشاهی در مجمع عمومی جامعه موافقت کنند و از نتیجه وزارت امور خارجه را هر چه زود تر مستعرضه انند .

وزیر امور خارجه

مهر

۲۹۱۹۲/۱۷۴۹/۱
۱۵/۶/۳۴

اداره حقوق و جامعه ملل

شاهد المال

وزارت امور خارجه

فوری و مهم است

سفارت شاهنشاهی

بطوریکه ضمن شاهد المال نمره (۱۱۳/۱۶۴۲) مورخه ۱۴/۱۱/۳۴ -
سفارت شاهنشاهی رسانیده در تعقیب تقاضای دولت چین بداشتن یک کرسی غیر دائمی در شورای جامعه ملل
در شورای جامعه ملل شاهنشاهی شرحی چو با پرئیس دارالانشاء جامعه نوشته و اظهار موافقت با تقاضای چین
تقاضای نمود نظیر کرسی که در شورای به نفع اتحاد صغیر و مالک امریکای جنوبی و غیره میباشد یک کرسی
غیر دائمی برای دول ارضه اسپای غربی (ایران - ترکیه عراق و افغانستان) اختصاص دهند .

در کمیته که در او ریل ۱۹۳۶ در ژنو با شرکت نمایندگی ایران برای مطالعه در مسئله تشکیلات شورای جامعه
مشغول گردید نمایندگی فرانسه با نظریه ایران موافقت نکرده و نظریه ایران در ایجاد یک کرسی غیر دائمی
برای دول اسپای غربی بشمول چین نرسیده اینست که دولت شاهنشاهی قصد دارد نظریه خود را در موقعی
که مسئله تشکیلات شورای در هفتاد و هفتمین دوره اجلاس مجمع عمومی که ۲۱ سپتامبر جاری در ژنو مفتوح میگردد مطرح میشود تعقیب نموده و تصویب آنست
تقاضای نماید لذا لازم است ان سفارت شاهنشاهی فوراً با وزیر خارجه سلطنت متوقف نموده مستقیماً
و با وزیر خارجه مالکی که در حوزه مأموریت شما میباشد من غیر مستقیم توسط سفراء آن دول مذاکره
نموده از آنها تقاضای نماید که با این نظریه دولت شاهنشاهی در مجمع عمومی جامعه موافقت کنند و از نتیجه وزارت امور خارجه را هر چه زود تر مستحضردارند .

سواد شاهد المال فوق برای اطلاع جناب آقای سپهبدی رئیس هیئت نمایندگی ایران در هفتاد و هفتمین دوره اجلاس مجمع عمومی و آقایان عدل و رئیس نمایندگان دوم و سوم در هیئت نمایندگی ارسال میشود .

وزیر امور خارجه

ب-۱۴۹-۱

وزارت آموزش عالی

۱۷۵۹ / ۲۰۱۳ / ۱۲ / ۱۵

پایس

مطارت ناهنشاهی

تاریخ: ۱۳۳۱ / ۱۲ / ۱۵
شماره: ۲۹۱۲۲

بطوریکه ضمن مقدمه الحال تصدق ۲۹۱۲۲ مورخه ۱۳۳۱ / ۱۲ / ۱۵ در پی امر کتبی
نماینده ایران برای مطالعه در مسئله تشکیلات آموزش جامعه تشکیل گردیده است
ترانسه پانشره ایران دائر به جادیت کرس غیر دائم برای دول اسهای فیسی
(ایران - ترکیه - عراق و افغانستان) در شورای جامعه مخالفت کرده و متوجه
ایران بگویی رسیده .

چون دولت ناهنشاهی قصد دارد نشریه خود را در وسیع طری مسئله تشکیلات -
نیز در هفدهمین دوره اجلاس به مجمع عمومی که ۲۱ سپتامبر ۱۹۱۳ در وین اتریش
تعلیم و ترویج انرا با مخالفت مکنفی است که اسفارت ناهنشاهی نیز با اقرار
امور خارجه ترانسه داخل مذاکره شده بلکه از همه مخالفت امیرتایمده دولت متعارف
در کجه مله و ترویج به پیشنهاد ایران اشهارد اریده که با دوستی قدیمی قوا بطور
مادی و معنوی که از دیربازی بین دولت ناهنشاهی و جمهوری ترانسه موجود و بر سر
تراوست دولت ایران انتشارد اریده که دولت ترانسه به هیئت نمایندگی خود در مجمع
عمومی جامعه دستورده که نه فقط پانشره ایران دایر به جادیت کرس غیر دائم برای
دول اسهای فیسی در شورای مخالفت نمائید بلکه انرا ترویج و تالیف نمایند . از نتیجه
وزارت امور خارجه را فکر اطلاع نمائید .

مهم

سوادشخ نوی. برای اطلاع جناب آقای سبیدی و دول و رئیس هیئت نمایندگی
ایران در هفدهمین دوره اجلاس به مجمع عمومی ارسال میشود .

وزیر امور خارجه

(Handwritten signature)

۲۸ ارد ۱۹۲۴

قرم
رد ۲۵ قرده اولک فیدار رانده تکلف
فیدار رانده تکلف

دفعه خرد خرد زاده اولم عقیده ابرین ۸
این دفعه تکلف کم (نه) بد تکلف کم از هر دو
مکلفه می آید بنا بر این تکلف لاسفل کتاب
از آن به نیت این اید در حساب این حسابند:

دفعه اولم
دفعه دوم
تکلف اولک در حساب
تکلف دوم

دفعه اولم
دفعه دوم
تکلف اولک در حساب
تکلف دوم

دفعه اولم
دفعه دوم
تکلف اولک در حساب
تکلف دوم

۱۵ آنکه کار بند آمد و از آن عکاس فرمود که کار بند
آن عکاس را از آن پیر خود بگوید که از این عکاس است
دانش را بداند و اگر چه بود دید هرگز بر نماند و اگر نداند
فرستد

بگویم و داد او بگیرد و آن تا بگوید هیچ یک را بداند
از این عکاس تا بداند بگوید به هیچ راهی از این عکاس
باز پرسید که آیا با مطلع دارد که از این عکاس است
و از این عکاس تا بداند بگوید هر چه از این عکاس است
در این عکاس است هر چه از این عکاس است هر چه از این عکاس است
عکاس را در عکاسی است عکاس است به ضاعت هر که گم
اینکه از روی عکاس از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
هم به عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
قریبی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
اینکه از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
در این عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
به عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
به عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است
عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است و از عکاسی است

DELEGATION DE PERSE
 S.O.S.
 SOCIÉTÉ DES NATIONS

۱۹ دسامبر ۱۳۰۵
 ۱۰ مه ۱۹۲۶

فارس
 دودمان از ایران نیز که در این تاریخ
 میسر خواهد. کمزرت شد بهر طرزیت ۱۱۰ شتاع
 چون لادان درین درباب دایت دتر باند که ایان به سکت هم
 اند در لادان راج بهر خطر خوب دایت مدبر ۱۹ اسفند ۱۳۰۴
 ۳۹۱ هم در این درباب و تلفیت میسرت شد خبر تمام که نام آفر
 ۱۰۵ این در لادان در سبب قاتلین ایان راج بهر خط دایت در شهر
 زشتام بنام آفر چه که در سبب خط خط بودم آفر شایه که ز سر
 که بودند سایر هم لادان ۱۲۰ این در لادان در سبب از لادان
 کسرت و در این در سبب دایت دایت دایت دایت دایت دایت
 در این در سبب دایت دایت دایت دایت دایت دایت

نور محمد
 زیرم آفر ۱۳۰۵

کتابخانه مجلس شورای ملی
تاسیس ۱۳۰۲

قرمچ عزیم

از آن کس که شکر بر زبان جاری کند
در راه خردم و در روز کوی سبزه

در هر دو سواد آن بنیاد بنیاد
نار که انبیا در روزگار
صفت هم که صورت قیام و عجز
بیه که در روزگار است

فدا کردن و وقت که در آن
وقت و خوار به نرو و نرو
کفر بر او است نه از سر
زشت باین حال

این جناب که در آن
نزد خدایه جناب در آن
بجسته تا آن وقت
کرم که در آن وقت
سایت که در آن وقت
زشت که در آن وقت
با این که در آن وقت
مست که در آن وقت
در این که در آن وقت

سید

توضیح خط الطول و عرض

۴
با عدم آفتاب نیکو که در پس و نظارن بنی نیکو و در آن زمان بود که در تمام دو فصل که در تمام مدت شرح در اینجا
درست که تمام - ۵۵ سال میانه بیع و حکومت و در این روزها در تمام مدت شرح در اینجا
بتر خنده در آفتاب بر شامخ آفتاب است سال بر بند - ۵۴ بر طرد بر کوه است
در تمام مدت میانه نیز بر تمام وقت بی گفت پس نیکو که در تمام مدت شرح در اینجا
حیات که - خنده است و شاد است است اینها به نیکو که نیکو است -

۵
سخت بر چه نیکو یکم در تمام وقت بعد یکم در تمام ۵۴ و در تمام مدت شرح در اینجا
در تمام مدت میانه در تمام مدت شرح در اینجا - در تمام مدت شرح در اینجا
مبلغ در تمام مدت شرح در اینجا - در تمام مدت شرح در اینجا
نظارت در تمام مدت شرح در اینجا - در تمام مدت شرح در اینجا
نظارت در تمام مدت شرح در اینجا - در تمام مدت شرح در اینجا
نظارت در تمام مدت شرح در اینجا - در تمام مدت شرح در اینجا
نظارت در تمام مدت شرح در اینجا - در تمام مدت شرح در اینجا

کوه تمام در تمام مدت شرح در اینجا
بگذرک در تمام مدت شرح در اینجا
سخت در تمام مدت شرح در اینجا
در تمام مدت شرح در اینجا
در تمام مدت شرح در اینجا
در تمام مدت شرح در اینجا

توسعه مطالبات
کتابخانه اسناد ۶۳ □ ۱۴۷

نه وقت دیگر اگر قبول کنی و یک وقت نزدیک ای کفایت منی عهد بنفوس با من
نگردد پس نه خود که آنم حضور جاده هر چه فکند و اسکت نامه آنم آنم که هر چه علم از دست خود

در بیان کتب مشهوره -
در علم ریاضی طبعی و غیره و در بیان شانه نه در بیان فایده کتب ریاضی که در شرح کتب مشهوره
و در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
بجز کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
تا وقت گذشت که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره

پس کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
فایده کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
پس در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
تا وقت گذشت که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره

و کتب کتب - زین کتب که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
عالم در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
کتاب مشهوره - در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
بجز کتب مشهوره - اما در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره

آر کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
کتابان کتب که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره
و کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره که در بیان کتب مشهوره

و انچه در ظاهر ايران

سفر کنان بصره در فلك علم جوی - بنده تا شهر کنگه با یک بره به کنگه ظاهر ایران
 پس به راه بر طره و سبزه شهر جوی فرستید و معالمت ترک کنید
 نه نگراند چه ابعثت آن در دنیا دارم و کتب و مدیکه بیکار به راه و کتب
 آنستند نشسته در آن کجاست که در هیچ آفرینش در هیچ در هیچ و در هیچ در هیچ
 فایده آن در هر کس مگر که در آنست غیر در دنیا و هر چه در دست نه به هر چه
 گنجه بود - ایزت پیا کز که در جهان همه را بود و زود بزود را گنجه
 آفرینش است بفرینش در کنگه آفرینش و در به آفرینش بفرینش و در به آفرینش
 به این فرینش که در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 بنده که علم کم بنده در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 آن در هر کس مگر بنده بود که در هر کس مگر بنده بود که در هر کس مگر بنده بود که در هر کس
 تا این دنیا هم در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 آفرینش در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 که تا این بر چه بود که در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 هر کس تا آنکه که در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 فایده هر کس که در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش
 این است که در به آفرینش بود در به آفرینش بود در به آفرینش

